

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	๗
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
สารบัญตาราง	ฏ
สารบัญภาพ	๗
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับการศึกษา	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.5 นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดเชียงใหม่	7
2.1.1 ประวัติความเป็นมาของจังหวัดเชียงใหม่	7
2.1.2 ตราประจำจังหวัดเชียงใหม่	13
2.1.3 ดอกไม้ประจำจังหวัดเชียงใหม่	13
2.1.4 คำขวัญประจำจังหวัดเชียงใหม่	14
2.1.5 ภูมิศาสตร์ของจังหวัดเชียงใหม่	14
2.1.6 ภูมิอากาศจังหวัดเชียงใหม่	15
2.1.7 ข้อมูลประชากรจังหวัดเชียงใหม่	16
2.2 เอกลักษณ์ของจังหวัดเชียงใหม่	16

2.2.1 ศิลปวัฒนธรรม	16
2.2.1.1 สถาปัตยกรรม	16
2.2.1.2 ประติมากรรม	31
2.2.1.3 งานจิตรกรรม	39
2.2.1.4 งานหัตถกรรม	45
2.2.2 ขนบธรรมเนียมประเพณี	60
2.2.3 ภาษา	60
2.2.4 คนเมือง	64
2.2.5 บุคคลสำคัญของจังหวัดเชียงใหม่	66
2.2.6 สถานที่ท่องเที่ยว	71
2.2.7 ของฝากของที่ระลึก	74
2.2.8 พืชพันธุ์ไม้	77
2.2.9 สัตว์	81
2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค	83
2.3.1 ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค	83
2.3.2 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค	84
2.3.3 กระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค	86
2.4 ทฤษฎีการออกแบบบรรจุภัณฑ์	88
2.4.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์	88
2.4.1.1 ความหมายของบรรจุภัณฑ์	88
2.4.1.2 ประเภทของบรรจุภัณฑ์	89
2.4.1.3 บทบาทหน้าที่ของบรรจุภัณฑ์	89
2.4.2 ทฤษฎีการออกแบบบรรจุภัณฑ์	90
2.4.2.1 การออกแบบโครงสร้าง	90
2.4.2.2 การออกแบบกราฟิก	92
2.4.3 แนวทางการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์	95
2.4.3.1 ข้อควรคำนึงถึงในการออกแบบบรรจุภัณฑ์	95
2.4.3.2 เทคนิคการออกแบบ	96
2.4.3.3 สีกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์	97

2.4.3.4	ตราสินค้า (branding)	99
2.4.3.5	สรีระในการอ่านและประสาทสัมผัส	100
2.4.4	ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์	102
2.5	บรรจุภัณฑ์กล่องกระดาษลูกฟูก (corrugated paperboard boxes)	103
2.5.1	คำนิยามที่เกี่ยวข้องกับกล่องกระดาษลูกฟูก	103
2.5.2	กระดาษลูกฟูก	103
2.5.3	แผ่นกระดาษลูกฟูก	105
2.5.4	ลอนลูกฟูก	106
2.5.5	กล่องกระดาษลูกฟูก	107
2.5.6	ระบบการพิมพ์กล่องกระดาษลูกฟูก	110
2.6	ข้อมูลผลิตภัณฑ์ส้มเขียวหวานพันธุ์สายน้ำผึ้ง	111
2.6.1	ความเป็นมาและลักษณะทางกายภาพของส้มเขียวหวาน	111
2.6.2	การเก็บเกี่ยวและการคัดขนาด	112
2.6.3	การจัดการซื้อขายผลผลิตส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง	113
2.6.4	การเก็บรักษาผลผลิตและการบรรจุ	115
2.6.5	การขนส่ง	115
2.6.6	วิถีทางการตลาดของส้มเขียวหวานในจังหวัดเชียงใหม่	116
2.6.7	คุณค่าทางโภชนาการของส้ม	116
2.7	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	118

บทที่ 3	การดำเนินการศึกษา	120
3.1	การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น	121
3.2	การสอบถามข้อมูล	121
3.3	การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	123
3.4	การออกแบบต้นแบบบรรจุภัณฑ์	123
3.5	การวิเคราะห์ต้นแบบ	124
3.6	การพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม	125
3.7	การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล	125
3.8	การจัดทำและนำเสนอผลงาน	125

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	126
4.1 ผลการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ	126
4.2 ผลการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ	134
4.3 ผลจากการสอบถามข้อมูล	137
4.4 ผลจากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	142
4.5 ผลการออกแบบต้นแบบบรรจุภัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้ง	150
4.6 ผลการวิเคราะห์ต้นแบบบรรจุภัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้ง	154
4.7 สรุปผลการออกแบบต้นแบบบรรจุภัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้ง	155
4.8 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้ง	167
4.9 ผลการจัดทำและนำเสนอผลงาน	172
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	173
5.1 สรุปผลการศึกษา	173
5.2 ข้อเสนอแนะ	174
เอกสารอ้างอิง	176
ภาคผนวก	182
ภาคผนวก ก แบบสอบถามชุดแรก	183
ภาคผนวก ข แบบสอบถามชุดที่สอง	187
ภาคผนวก ค จดหมายขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล	192
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้ประกอบการสวนส้ม ในจังหวัดเชียงใหม่	197
ประวัติผู้เขียน	212

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
2.1 แสดงขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ	86
2.2 ทักษะคิดหลังการซื้อ-การใช้	87
2.3 การจัดการผลผลิตของสวนส้มขนาดเล็ก	114
2.4 การจัดการผลผลิตของสวนส้มขนาดใหญ่	115
3.1 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการศึกษา	120
4.1 โครงสร้างในการสื่อสารของบรรจุกิจที่สัมพันธ์สายน้ำฝิ่งต่อผู้บริโภค	141

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตารางเปรียบเทียบอักษรธรรมล้านนา อักษรฝักขาม และอักษรไทยนิกะ	62
2.2 ขนาดของลอนลูกฟูกแต่ละชนิด	106
2.3 การเปรียบเทียบคุณสมบัติของลอนกระดาดลูกฟูก	107
2.4 มาตรฐานในประเทศไทยสำหรับกล่องกระดาดลูกฟูกชั้นเดียว สองชั้น และสามชั้น	109
2.5 คุณค่าทางโภชนาการของผลส้มเขียวหวานต่อ 100 กรัมส่วนที่บริโภคได้	117
4.1 บุคคลสำคัญของจังหวัดเชียงใหม่	138
4.2 สิ่งศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะของจังหวัดเชียงใหม่	139
4.3 ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดเชียงใหม่	140
4.4 เอกลักษณ์ของจังหวัดเชียงใหม่	141
4.5 ผลการวิเคราะห์ความต้องการรูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้งในปัจจุบัน	143
4.6 ผลการวิเคราะห์เอกลักษณ์จังหวัดเชียงใหม่เพื่อใช้ในการออกแบบ	148
4.7 ผลการประเมินต้นแบบบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 1	154
4.8 ผลการประเมินต้นแบบบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 2	154
4.9 ผลการประเมินต้นแบบบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 3	155
4.10 เอกลักษณ์ของจังหวัดเชียงใหม่ สำหรับบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง	166

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า	
2.1	อนุสาวรีย์สามกษัตริย์ พญางำเมือง พ่อขุนเม็งราย และพ่อขุนรามคำแหงมหาราช	9
2.2	แจ่งมูมเมืองเชียงใหม่ ทั้ง 4 มูม ในปัจจุบัน	10
2.3	ประตูเมือง จังหวัดเชียงใหม่	12
2.4	ตราประจำจังหวัดเชียงใหม่	13
2.5	ดอกทองกวาว ชื่อทางวิทยาศาสตร์ <i>Butea monosperma</i> Kuntze หรือ ก้าว	13
2.6	แผนที่จังหวัดเชียงใหม่	15
2.7	เรือนเครื่องผูก หรือเรือนไม้บัว	17
2.8	เรือนเครื่องผูกผสมไม้จริง	17
2.9	เรือนกาแล (เรือนพญาวงศ์)	18
2.10	เรือนสมัยกลางย่านวัดเกต มีการตกแต่งด้วยไม้ฉลุอย่างงดงาม	19
2.11	เรือนไม้แบบเรือนร้านค้า สร้างหันด้านยาวชิดทางสัญจร เพื่อเปิดร้านค้าขายที่ชั้นล่าง	19
2.12	ซุ้มข้าว หรือหลองข้าว	20
2.13	ซุ้มประตูโขง	21
2.14	วิหารโถง วัดสวนดอก อำเภอเมืองเชียงใหม่	22
2.15	วิหารทรงปัด หรือทรงพื้นเมืองเชียงใหม่	22
2.16	วิหารลายคำ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร เป็นแบบวิหารที่มีมณฑปต่อท้าย	23
2.17	วิหารเจ็ดยอด (วัดมหาโพธาราม)	23
2.18	วิหารทรงโรง	24
2.19	อุโบสถวัดเชียงมั่น จังหวัดเชียงใหม่	25
2.20	เจดีย์ทรงระฆัง วัดป่าแดง	25
2.21	เจดีย์ทรงปราสาท	26
2.22	เจดีย์ทรงมณฑป	27
2.23	เจดีย์ที่ครอบพระธาตุ วัดสวนดอก	27
2.24	เจดีย์ย่อมุม	28
2.25	หีบธรรม ในวิหารวัดสวนดอก	29

ภาพที่	หน้า
2.26 หอธรรมเมืองเชียงใหม่	30
2.27 ช่อฟ้า	31
2.28 พระพุทธรูปปูนปั้น	33
2.29 อารักษ์	34
2.30 สัตว์หิมพานต์	35
2.31 พระพุทธรูปประเภทโลหะ (สำริด)	37
2.32 พระพุทธรูปรัตนชาติ	39
2.33 จิตรกรรมฝาผนังภาพลายทองล่องชาดในวิหารลายคำ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร จังหวัดเชียงใหม่	41
2.34 ภาพเขียนสีเรื่องสังข์ทองในวิหารลายคำ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร จังหวัดเชียงใหม่	42
2.35 ภาพเขียนสีเรื่องสุวรรณหงส์ในวิหารลายคำ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร จังหวัดเชียงใหม่	43
2.36 ภาพเขียนสีเรื่องเวสสันดรชาดก วัดเสนาสน์ อำเภอเมืองเชียงใหม่	43
2.37 จิตรกรรมฝาผนังหอไตรวัดช่างฆ้อง อำเภอเมืองเชียงใหม่	44
2.38 จิตรกรรมฝาผนังวัดบวรศรีรัตนาราม อำเภอเมืองเชียงใหม่	45
2.39 ลวดลายที่นิยมนำมาแกะสลักบนไม้	47
2.40 เครื่องจักสาน	48
2.41 เครื่องปั้นดินเผาบ้านเหมืองกุง	50
2.42 เครื่องเงินประเภทขันหมากหรือเขียนหมากแบบเชียงใหม่	52
2.43 ลวดลายที่เขียนลงบนขันหมากแบบเชียงใหม่	53
2.44 เครื่องเงินเชียงใหม่	55
2.45 กระดาษสา	56
2.46 การทำร่มในจังหวัดเชียงใหม่	58
2.47 ลวดลายบนผ้าชิ้นดินจกของอำเภอแม่แจ่ม	59
2.48 การแต่งกายของคนเมือง	64
2.49 อนุสาวรีย์พญามังราย บริเวณวัดพระสิงห์	67
2.50 พระยาภาววิไล	68
2.51 เจ้าดารารัศมี พระราชชายา	69
2.52 กรูบาศรีวิชัยที่ต้นชาบนพระราชดงจอมทอง	71
2.53 ดอกกุหลาบพันปี (<i>Rhododendron arborea</i> var. <i>delavayi</i>) หรือคำแดง	77

ภาพที่	หน้า
2.54 ผู้หญิงเชียงใหม่ ปักดอกเอื้องที่มวยผมเพื่อบูชาหัว	78
2.55 ดอกเอื้องค่าน้อย	78
2.56 ดอกเอื้องผึ้ง	78
2.57 ดอกเอื้องแซะดง	79
2.58 ดอกเอื้องฟ้าม่วย	79
2.59 ต้นยางนา	80
2.60 หมีแพนด้า ช่วง ช่วง และหลินฮุ่ย ในสวนสัตว์เชียงใหม่	82
2.61 หมีโคอาล่าในสวนสัตว์เชียงใหม่	83
2.62 แสดงความกว้างที่มองเห็นในแต่ละระยะจากหิ้ง	101
2.63 การเคลื่อนไหวของสายตาในการอ่าน	102
2.64 กระดาษลูกฟูก 2 ชั้น	103
2.65 กระดาษลูกฟูก 3 ชั้น	104
2.66 กระดาษลูกฟูก 5 ชั้น	104
2.67 กระดาษลูกฟูก 7 ชั้น	104
2.68 แผ่นกระดาษลูกฟูก	105
2.69 ขนาดของกล่องลูกฟูกจะวัดมิติภายในโดยเริ่มจากด้านยาว กว้าง และสูง	108
2.70 แบบกล่อง RSC (regular slotted container)	108
2.71 การพิมพ์กล่องกระดาษลูกฟูก ด้วยการพิมพ์ระบบออฟเซตและเฟล็กโซกราฟี	111
2.72 ส่วนสัมผัสกันมากแถบอำเภอฟาง	112
4.1 รูปแบบบรรจุภัณฑ์สัมผัสน้ำผึ้งที่รวบรวมได้จากแหล่งจำหน่ายในจังหวัดเชียงใหม่	127
4.2 ตัวอย่างบรรจุภัณฑ์ที่ใช้บรรจุผลิตภัณฑ์ชนิดต่างๆ เป็นของฝากจากจังหวัดเชียงใหม่	128
4.3 รูปแบบตราสัญลักษณ์ หรือโลโก้ ประเภทโรงแรม ที่พัก รีสอร์ท และสปา	129
4.4 รูปแบบตราสัญลักษณ์ หรือโลโก้ ประเภทร้านอาหารและเครื่องดื่ม	131
4.5 รูปแบบตราสัญลักษณ์ หรือโลโก้ ประเภทบริษัท ห้างร้าน สมาคม ชมรม และอื่นๆ	132
4.6 รูปแบบตราสัญลักษณ์ หรือโลโก้ ประเภทสถานที่ราชการ โรงเรียน และโรงพยาบาล	133
4.7 ด้นแบบสามมิติของบรรจุภัณฑ์สัมผัสน้ำผึ้ง แบบที่ 1	151
4.8 ด้นแบบสามมิติของบรรจุภัณฑ์สัมผัสน้ำผึ้ง แบบที่ 2	152
4.9 ด้นแบบสามมิติของบรรจุภัณฑ์สัมผัสน้ำผึ้ง แบบที่ 3	153
4.10 ภาพลึบบรรจุภัณฑ์สัมผัสน้ำผึ้ง แบบที่ 1	156

ภาพที่	หน้า
4.11 ภาพแสดงรายละเอียดด้านหน้าและด้านข้างบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 1	157
4.12 ภาพแสดงรายละเอียดด้านหลังและด้านข้างบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 1	158
4.13 ภาพคลีบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 2	160
4.14 ภาพแสดงรายละเอียดด้านหน้าและด้านข้างบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 2	161
4.15 ภาพแสดงรายละเอียดด้านหลังและด้านข้างบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 2	162
4.16 ภาพคลีบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 3	164
4.17 ภาพแสดงรายละเอียดด้านบนของบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 3	164
4.18 ภาพแสดงรายละเอียดด้านข้าง (ด้านยาว) บรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 3	165
4.19 ภาพแสดงรายละเอียดด้านข้าง (ด้านกว้าง) บรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 3	165
4.20 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 1	167
4.21 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 2	169
4.22 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง แบบที่ 3	171
4.23 การนำเสนอผลงาน	172